

	Za jakých podmínek mně může bytové družstvo účtovat spotřebovanou vodu podle údajů bytového vodoměru? Jak musí být takový vodoměr metrologicky zajištěn?
	Jak je to s uplatněním tzv. dvojnásobné chyby v případě vodoměrů? Platí i pro vodoměry na měření teplé užitkové vody?

Vážená paní, vážený pane,

obrátil jste se na ČMI se žádostí o stanovisko ve věci metrologického zajištění měřidel proteklého množství studené a teplé vody, podle jejichž údajů by mohla být účtována spotřebovaná studená a teplá voda uživatelům bytů ve Vašich družstevních domech. K výkladu právních předpisů pro oblast metrologie je kompetentní Ministerstvo průmyslu a obchodu. S cílem poskytnout alespoň informativní stanovisko k Vaším dotazům sdělujeme:

Stanovená měřidla jsou podle § 3 odst. 3 zákona č. 505/1990 Sb. ve znění zákona č. 119/2000 Sb. a zákona 137/2002 Sb. (dále jen „zákon“) měřidla, která Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jen MPO) stanoví vyhláškou k povinnému ověřování s ohledem na jejich význam

- a) v závazkových vztazích, například při prodeji, nájmu, nebo darování věci, při poskytování služeb, nebo při určení výše náhrady škody, popř. jiné majetkové újmy,
- b) pro stanovení sankcí, poplatků, tarifů a daní,

atd.

Vyhláška MPO č. 345/2002 Sb. stanovuje v druhovém seznamu stanovených měřidel, který je její přílohou, pod položkou 1.3.10 měřidla protečeného množství vody s dobou platnosti ověření 6 roků u měřidel na studenou vodu a 4 roky v případě měřidel na teplou vodu.

Z uvedených ustanovení zákona a vyhlášky vyplývá, že **vodoměry, používané k výpočtu úhrady za odebranou vodu jsou stanoveným měřidlem** a musí být typově schváleny a prvotně a následně ověřovány. Montáž stanovených měřidel, tedy ve Vašem případě vodoměrů, je oprávněn ve smyslu § 19 zákona provádět pouze subjekt, který je registrován ČMI. Takový subjekt disponuje Registračním osvědčením, které mu ČMI vydal, přičemž toto osvědčení musí specifikovat jako předmět registrované činnosti montáže vodoměrů.

Za vedení evidence používaných stanovených měřidel podléhajících novému ověření s datem posledního ověření **a jejich předkládání k ověření odpovídá** podle § 18 zákona **subjekt, definovaný v § 1** zákona, což jsou fyzické osoby, které jsou podnikateli, a právnické osoby, které **jsou uživateli měřidla ve smyslu zákona**. K ověření lze stanovené měřidlo předložit ČMI nebo metrologickému středisku, které je ve smyslu § 16 zákona autorizováno k ověřování stanovených měřidel.

Podle našeho názoru pouhá instalace vodoměrů v bytě povinnosti související s uváděním do oběhu a používáním stanovených měřidel nezakládá. Tyto povinnosti zakládá účel jejich používání. **V případě, že Vámi zmíněné vodoměry nebudou splňovat náležitosti stanovených měřidel, nemohou být jejich údaje k výpočtu úhrady za odebranou vodu používány.** V případě, že podle údajů předmětných měřidel hodláte vypočítávat úhradu za spotřebovanou vodu (buť jako jednu z možných variant), musíte splnit všechny požadavky právních předpisů, o nichž jsme Vás výše informovali.

Pro optimální rozpočet nákladů neexistuje nějaký obecně platný metodický pokyn. Problémy způsobuje zejména to, že v důsledku různých citlivostí bytových vodoměrů a patního vodoměru (a dalších vlivů) mohou vznikat rozdíly mezi údaji patního vodoměru a součtem vodoměrů bytových, přičemž údaj patního je vyšší (tento rozdíl by neměl překročit 20 %, jinak je třeba dělat opatření, např.

nechat bytové vodoměry vyměnit za ověřené). Údaj patního vodoměru je pak rozpočítáván na uživatele bytu v poměru údajů bytových vodoměrů. Takovýto postup je praktikován již několik let a jeho opodstatněnost lze porovnat s příslušnou vyhláškou MPO č. 245/95 Sb., která byla nahrazena vyhláškou MMR č. 372/2001 Sb. s účinností od 1.1.2002. Při tomto rozpočtu je též velmi důležité, zda mají instalován vodoměr všichni uživatelé a zda se jim ho nepodařilo ovlivnit, třeba zablokovat - v takovém případě by šetřili na úkor ostatních spotřebitelů.

V případě pochybností o správnosti měření předmětnými měřidly lze uplatnit § 11, odst. 4 zákona, který stanovuje „U měřidel, pokud jsou používána za okolností, kdy nesprávným měřením mohou být významně poškozeny zájmy osob, je poškozená strana oprávněna vyžádat si jejich ověření nebo kalibraci a vydání osvědčení o výsledku“. Správce domu například může požádat dodavatele vody o přezkoušení měřidla v rámci platného ověření. V případě, že měřidlo vyhoví požadavkům předpisů (v rozšířeném pásmu dvojnásobné chyby), zpravidla celou operaci zaplatí správce domu (může to celé stát 2 až 2,5 tisíce Kč u patního vodoměru). Přesto např. v domě se 40-ti vlastníky byt se správce rozhodl takovou operaci podstoupit i s tímto rizikem, neboť úhrada za roční odběr vody činila téměř 200000,- Kč a lhůta ověření je dlouhých 6 let. I v rámci státní metrologie uvažujeme o zkrácení doby ověření patních vodoměrů na 3 až 4 roky, a to v rámci následující vyhlášky MPO o stanovených měřidlech, tedy nejpозději do 2 let.

Skutečně se totiž může stát, že se vodoměr zanášá vodním kamenem. V důsledku toho může indikovat vyšší proteklé množství vody, protože funguje na rychlostním principu a zúžením vtokových otvorů vznikají trysky, ze kterých voda proudí vyšší rychlostí na lopatky vodoměru. Stává se to zejména u vícevtokových domácích vodoměrů a u některých patních vodoměrů, dříve často nasazovaných v panelových domech. Správnost měření závisí též na správné instalaci, na kvalitě vody ap.

Český metrologický institut v rámci státního metrologického dozoru, příp. státní metrologické kontroly měřidel zjišťuje v souladu s § 14, odst. 1, u uživatelů stanovených měřidel též plnění zákonem uložené povinnosti předkládat tato měřidla k ověření, neboť mohou být používána pro daný účel (viz § 3, odst. 3, zákona) jen po dobu platnosti provedeného ověření. Státní metrologický dozor však nelze zabezpečit plošně; je prováděn jednak plánovitě, jednak namátkově a též souběžně při následném ověřování stanovených měřidel. Pokud ČMI zjistí podstatné porušení resp. neplnění zákonem stanovených povinností, zaznamená takové skutečnosti do protokolu a zpravidla navrhuje Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (dále jen ÚNMZ) uložení pokuty, kterou ÚNMZ může subjektu uložit až do výše 1000000,- Kč, s přihlédnutím k závažnosti, způsobu, době trvání a následkům protiprávního jednání. Pokud ČMI zjistí, že je používáno stanovené měřidlo bez platného ověření, měřidlo je oprávněn zaplombovat nebo zrušit úřední značku a navrhne ÚNMZ k realizaci vhodné sankce. Nelze však zpětně dovozovat oprávnění ČMI k anulování rozúčtované spotřeby teplé vody jednotlivým nájemníkům v domě. Do kompetence ČMI nepatří, ani mu nepřísluší rozhodovat, o platnosti rozúčtování nákladů za odběr teplé a užitkové vody provedené např. družstvem.

S pozdravem

Český metrologický institut

Kontakt, vypracoval: Ing. Jindřich Pošváb

Email: jposvar@cmi.cz